

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

gama
PARENTIS®

Să meșterim!

Ghid practic pentru micii inventatori

RACHELLE DOORLEY

CUPRINS

Introducere / IX

FĂ PREGĂTIRI

1. Cum să-ți amenajezi un atelier de meșterit / 3

„Sfaturi pentru ordinea în lucrurile copiilor” de Jilian Maxim / 11

Ce ne pot învăța grădinițele despre invitațiile creative:

Interviu cu Nancy Howe / 28

2. Unelte pentru meșterit / 32

3. Cele „10 porunci” ale meșteritului / 45

EXPERIMENTEAZĂ

4. Creează / 65

„Vai, asta nu e ceva creativ!” de Jessica Hoffman Davis / 67

Jocuri cu cercuri / 70

Dezlipsește și lipește / 72

Lipici, lipici și iar lipici / 74

Ieși din tipare / 77

Explorarea acuarelelor / 80

Da, poți picta pe aia! / 84

Monoprinturi / 87

Printuri cu bule / 90

Jocuri cu desene / 92

Desenează ceea ce vezi / 95

Zaruri artistice / 98

Experimente cu vopsea / 100

Pastă colorată pe hârtie / 103

„Zece lecții pe care le învățăm din arte” de Elliot Eisner / 106

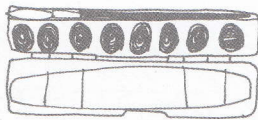
Hârtie marmorată cu vopsea și ulei / 108

Pictură pe plexiglas / 110

Printuri în relief pe plăci de polistiren / 113

Pictură-colaj / 116

„Cum să-ți regăsești copilul interior în muzeul de artă” de Margie Maynard / 118

5. Construiește / 122

Valoarea pieselor care se pot combina în mai multe feluri:

Un interviu cu Susan Harris MacKay / 124

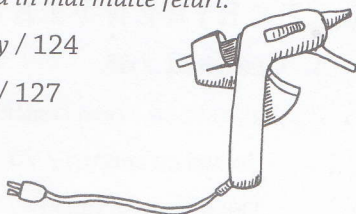
Construcții din jeleuri cu zahăr / 127

Elemente suspendate / 129

Rachete din paie de băut / 132

Curse cu bile de sticlă: Rampe și gravitație / 134

Case din hârtie / 137

Construcții cu materiale reciclate / 140

Frânghii și scripeti / 144

Titirez din CD / 146

Oare plutește? / 148

Să batem cuie / 151

Demontează obiecte / 153

Mașina de desenat / 156

Robot construit acasă / 160

„Copiii care meșteresc: Proiectele practice îi pregătesc pe inovatorii de mâine” de Grace Hawthorne / 163

6. Amestecă / 168

Da, și... cum să improvizezi cu copiii: un interviu cu Dan Klein / 170

Poțiuni „magice” / 173

Noroi magic / 179

Explozii din carioci / 181

Fă-ți propria vopsea (semi-comestibilă) / 184

Pastă gelatinoasă „slime” / 189

Experimente cu gheață și sare / 192

Înghețată la borcan: un experiment comestibil / 195

Gheața carbonică / 198

Expansiune cu drojdie și zahăr / 201

Oul gol / 203

Unt făcut în casă: o cercetare comestibilă / 206

Cerneală invizibilă din lămâie / 208

Geode sclipitoare din coji de ouă / 210

Vopsele naturale / 213

Provocare în bucătărie: Un proiect comestibil / 218

Amestecuri dintr-o bucătărie premiată cu stele Michelin:

Un interviu cu Bruno Chemel / 223

7. Descoperă / 227

Cum să amenajezi o zonă pentru descoperiri:

Un interviu cu Parul Chandra / 229

Construcții din plastilină / 232

Plastilină pufoasă / 236

Flori zdrobite / 238

Vânătoarea de comori / 240

Cutia luminoasă făcută în casă / 242

Fotograme / 246

Aranjamente efemere / 248

Investigații cu umbre / 250

Lampa cu lavă / 253

Săculețul misterios / 255

„Avantajele materialelor de bază” de Jennifer Winters / 257

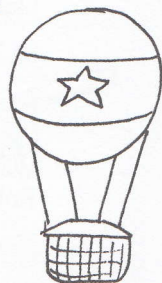
Mulțumiri / 260

Agenda de bază a părintelui ocupat / 263

Bibliografie / 265

Despre cei care au contribuit la această carte / 266

Despre autoare / 270

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

fără pregătiri

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

CUM SĂ AMENAJEZI UN ATELIER DE MEȘTERIT

Noi modelăm clădirile, apoi
clădirile ne modelează pe noi.

—Winston Churchill

Atelierul de meșterit este un spațiu primitiv, ce stimulează experimentarea, explorarea și gândirea critică. Fă din casa ta un mediu care favorizează creativitatea și încurajează creația și-l vei ajuta pe copil să devină un gânditor și un inovator independent și flexibil, care abordează cu entuziasm diferitele probleme și oportunități ale vieții. Îți voi arăta cum se poate transforma orice spațiu într-un atelier de meșterit!

Respect *Practic, nu am un atelier de creație. Mă plimb prin mansardele oamenilor, pe câmpuri, prin pivnițe – în orice loc care mă inspiră.*

—Andrew Wyeth, pictor american

Orice spațiu are puterea de a ne face să ne simțim bineveniți sau de a ne alunga. Nu e de mirare că Maria Montessori, o inovatoare în domeniul educației timpurii, consideră spațiul ca fiind al treilea profesor. Un spațiu primitiv îi poate face pe copii să se joace și să exploreze ore în șir, în timp ce un spațiu ostil îi poate inhiba.

Pentru fiecare dintre noi, un spațiu primitiv poate însemna altceva. În plus, de spațiul pe care îl avem la dispoziție va depinde mărimea și destinația atelierului de meșterit. Locul ideal poate fi garajul, sufrageria, o cameră, veranda, dormitorul copilului sau chiar un blat din bucătăria ta; ideea e să găsești, undeva în casă, un loc potrivit.

Gândește-te la locuința ta. Este mică sau mare? Aveți multe spații de depozitare sau nu ai loc să arunci un ac? Ai deja o zonă pentru activități creative sau încerci să-ți dai seama unde ai putea să o amenajezi?

Noi locuim într-o căsuță construită în anii '20. E de modă veche și, când e ordine și curățenie, e chiar încântătoare. Însă spațiul limitat pe care îl avem la dispoziție ne dă bătăi de cap. Soțul meu, Scott, este directorul creativ al d.school din cadrul Universității Stanford; în fișa postului este inclusă și proiectarea de spații funcționale folosite în procesul de învățare. Chiar dacă beneficiem de toată pricepera lui, casa noastră este într-o continuă reamenajare, în încercarea de a adapta cât mai bine spațiul disponibil la necesitățile familiei noastre. Înainte să avem copii, amândoi cream în cel de-al doilea dormitor (transformat în atelier) sau la masa din sufragerie. Odată cu apariția

copiilor în viața noastră, spațiul disponibil s-a evaporat pur și simplu, fiind ocupat de mobilă și de tot felul de lucruri pentru cei mici, așa că ne-am dat seama că trebuie să facem loc pentru activitățile creative. Dar cum?

Aruncă lucrurile inutile

În cazul nostru au funcționat două lucruri. Primul a fost să aruncăm toate lucrurile inutile. Eu vin dintr-o familie de „strângători” – adunăm toate nimicurile – și suntem și dezordonați. Înclinația spre meșterit (și colecționat) mi se trage de la bunica mea Rosamond, care avea darul de înfrumuseța orice lucru care îi cădea în mână. Când eram copil, mi se părea absolut normal să colecționez toate nimicurile care îmi plăceau, dar înclinația asta mi-a creat o mulțime de probleme când am devenit mamă, iar lucrurile copiilor mei au devenit în scurt timp mai numeroase decât ale mele.

Cum să amenajezi un atelier de meșterit 5

Timp de câteva săptămâni, m-am descotorosit de tot felul de lucruri inutile – pe care credeam că trebuie să le păstrez, dar care nu-mi plăceau în mod deosebit sau pe care nu le foloseam decât foarte rar. De exemplu, după ce am aruncat un scaun foarte voluminos, pe care plănuiam să-l recondiționez într-o bună zi, mi-am dat seama că s-a eliberat spațiu suficient pentru o măsuță dedicată activităților creative. După ce am eliberat două sertare pline cu pixuri strânse de-a lungul timpului (vai!), m-am bucurat că am loc să depozitez articolele creative folosite de fetițele mele într-un loc pe care să-l poată accesa cu ușurință.

Descotorosirea de fleacuri contribuie mult la fericirea zilnică – mai ales dacă locuința ta nu este spațioasă. Dacă ești genul de om care colecționează nimicuri, cred că înțelegi ce lecție dură a trebuit să înveți și cât de lung a fost procesul. A, și să nu ai impresia că sfaturile mele se aplică doar în cazul unui spațiu mic; ele sunt valabile și când vine vorba de spațiile mai mari: dacă păstrezi un lucru care nu-ți place în mod deosebit sau pe care nu-l folosești des, nu uita că spațiul pe care îl ocupă ar putea fi alocat pentru ceva la care chiar ții.

Identificarea nevoilor

Al doilea lucru care ne-a ajutat, după ce ne-am debarasat de lucrurile inutile din casă, a fost să facem o comparație între modul în care ne-ar fi plăcut să folosim spațiul și modul în care îl foloseam în realitate. Designerii de interior numesc asta „identificarea nevoilor”. Împreună cu Scott, ne-am analizat valorile și obiceiurile, dar și modul în care foloseam casa. Acest exercițiu ne-a ajutat să observăm două lucruri. În primul rând, am avut întotdeauna un loc dedicat creației, iar asta ne face fericiți. Deși ne place să luăm masa în sufragerie sau

să stăm pe canapea și să ne uităm la televizor, ne place și mai mult să folosim spațiul pentru activități creative. Astfel, ne-am dat seama că, pentru noi, mai important decât să avem o sufragerie tradițională este să avem un loc special amenajat pentru bricolat. În al doilea rând, am remarcat ceva la copiii noștri: că le place să-și petreacă cea mai mare parte a timpului în sufrageria luminoasă de lângă bucătărie. În spațiul respectiv trona masa noastră masivă, pe lângă care nu încăpeau decât câteva coșuri cu jucării. Nu era nici pe departe o zonă care să stimuleze creativitatea, dar dacă am fi mutat masa de acolo, poate că ar fi devenit.

Și chiar asta am făcut: am mutat masa în living, iar zona respectivă a devenit locul de creație al copiilor. Acum, fetelor le place să lucreze

în preajma mea, în timp ce eu fac treabă în bucătărie. De când am făcut această schimbare simplă, ele petrec mai mult timp proiectând/construind/meșterind, iar eu sunt mai eficientă la treburile casnice.

Deși copiii mai desenează și la masa din sufragerie sau construiesc turnulețe în dormitorul lor, faptul că avem un loc dedicat creativității reflectă valorile familiei noastre și le permite fetelor să-și pună nestingherite ideile în practică.

Dacă situația ta seamănă cu a noastră, ar fi bine să îți pui următoarele întrebări:

- Cum vrem să ne folosim casa?
- Ce-i lipsește casei noastre?
- Cum ne folosim în realitate casa?
- În ce zone stau membrii familiei cel mai mult? De ce?
- Ce lucruri am putea să mutăm sau să aruncăm, astfel încât locuința noastră de vis să devină realitate?

Indiferent dacă spațiul vostru de locuit este mai mic, cum e cazul nostru, sau aveți unde să vă desfășurați, copiii sunt creativi prin natura lor și nu au nevoie de cine știe ce condiții ca să dea frâu liber imaginației. Dacă în casă există un spațiu disponibil – precum o spălătorie, un garaj nefolosit sau poate chiar o cameră de joacă –, profită de el și transformă-l într-un mediu care să stimuleze creativitatea. Dacă locuința voastră este strâmtă, consolează-te cu gândul că oriunde se poate amenaja un mic atelier de creație.

Un alt lucru de care trebuie să ții cont când alegi locul pentru atelierul de meșterit este starea pe care ți-o dă locul respectiv. Gândește-te la un loc în care te simți bine. De ce îți place acel loc? Cum miroase acolo? Ce sunete se aud? Ce simți? Închide ochii și încearcă să înțelegi cum îți sunt stimulate simțurile în acel loc.

Posibilitatea de a asculta muzică, o fereastră deschisă prin care se aud ciripitul păsărilor și avioanele, mirosul de pâine coaptă în bucătăria din apropiere, un covor moale pe care micuții pot să stea confortabil cu un bloc de desen în brațe – toate aceste experiențe senzoriale îmbogățesc procesul de învățare și colecția lor de amintiri din copilărie. Am remarcat ceva interesant: atât starea mea de spirit, cât și a copiilor, se îmbunătățește semnificativ când ascultăm muzică sau când, în zilele călduroase, lucrăm în aer liber la proiectele noastre. Dacă memoria este „jurnalul pe care îl purtăm permanent cu noi”, cum a spus Oscar Wilde în piesa de teatru *The Importance of Being Earnest*, atunci trebuie să ne preocupe toate modalitățile prin care umplem acest jurnal temporal. Amenajând un spațiu confortabil și îmbietor, copiii tăi se vor simți în siguranță și le vei oferi mediul ideal în care să se dezvolte, să învețe și să creeze.

JOCURI CU DESENE

Oamenii sunt jucăuși prin natura lor, iar când explorarea creativă are la bază jocul, rezultatele sunt surprinzătoare. Îți voi prezenta câteva dintre jocurile noastre preferate cu desene. Nici nu mai știu de câte ori am început unul dintre aceste jocuri, pentru ca, apoi, activitatea s-o ia într-o altă direcție. Prin urmare, privește aceste idei drept puncte de plecare și fii mereu dispus să inventezi alte activități.

Materiale necesare

- Hârtie
- Carioci sau creioane cerate
- Pentru alte materiale, vezi fiecare invitație și joc în parte

INVITAȚII

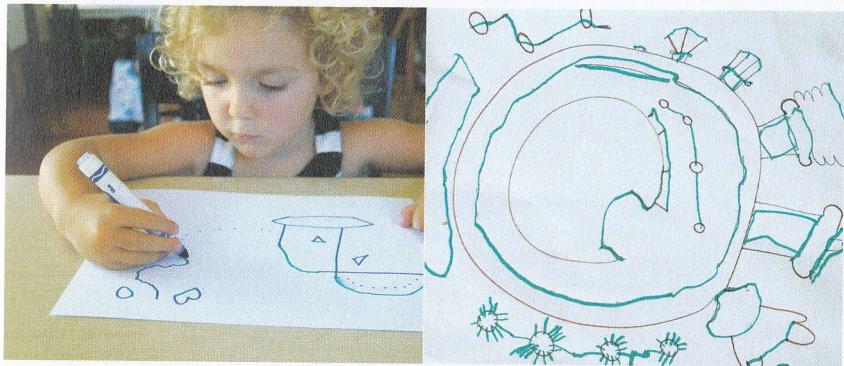
Desenatul pe tobogan. Ia o rolă de hârtie și deruleaz-o pe un tobogan, apoi lipește-o pe margini cu bandă adezivă. Dă-i copilului creioane cerate și încurajează-l să deseneze în timp ce alunecă pe tobogan.

Ființe decupate. Decupează din hârtie forme abstracte, care să semene a ființe, și dă-le copilului să deseneze detaliile. Pune-i la dispoziție ochi mișcători, care pot fi lipiți oriunde.

Creaturi din fir textil. Așază un fir textil de aproximativ 50 cm pe o coală de hârtie, dând formă unei creaturi. Apoi trasează un contur în exteriorul firului. Uită-te la forma rezultată și gândește-te cum o s-o transformi într-o creatură cu ochi, gură, coarne, mâini, aripi și așa mai departe.

Unește punctele. Desenează mai multe puncte, fie într-o formă abstractă, fie reprezentând un simbol bidimensional (de exemplu, o stea, o floare sau o casă) și invită-l pe copil să unească punctele așa cum dorește.

Colorează interiorul unei forme. Pe o coală mare de hârtie, desenează diferite forme, apoi dă-i hârtia copilului și invită-l să umple conturul, fie din linii, fie colorând pur și simplu.

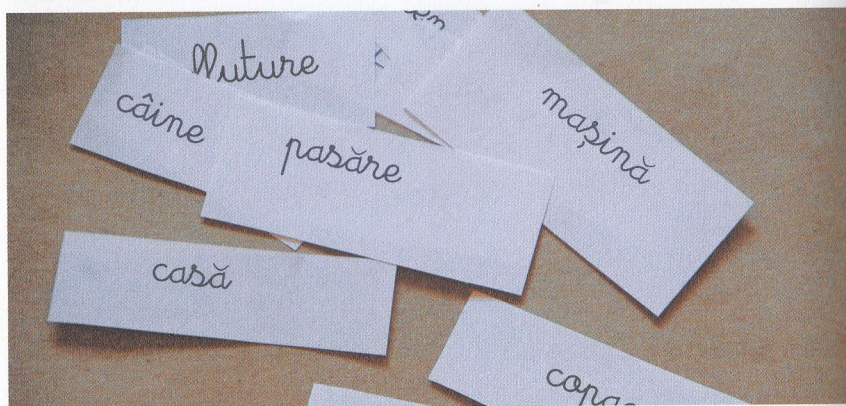

Respect pentru oameni și cărți

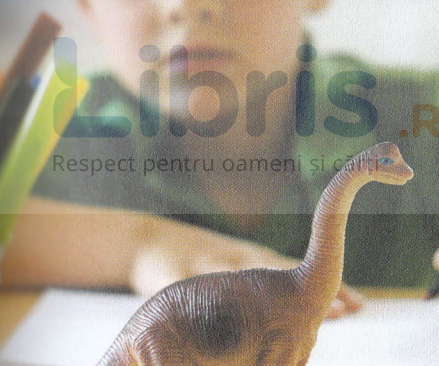
Desenez eu, desenezi și tu. Primul jucător face o linie, o formă sau pur și simplu mâzgălește ceva pe o foaie de hârtie, apoi i-o dă celui alt jucător, ca să adauge un nou element. Poate începe fie adultul, fie copilul; desenul poate fi terminat în două runde sau poate continua la nesfârșit.

„Cadavrul rafinat”¹ pentru copii. Împătorește o hârtie în două. Desenează partea de jos (sau pe cea de sus) dintr-o creatură pe una dintre jumătăți și prelungeste puțin liniile desenului și pe cealaltă jumătate. Împătorește hârtia în așa fel încât copilul să poată vedea doar liniile prelungite și invită-l să continue el desenul.

Desenează cuvântul. Fă o listă de cuvinte care descriu lucruri pe care copilul tău le desenează de obicei sau care i-ar testa aptitudinile de desenator, apoi decupează etichete cu aceste cuvinte. Pune-le într-un borcan. Extrageți la întâmplare cuvinte și faceți cu rândul desene care să le illustreze.

¹ Joc inventat în cadrul curentului suprarealist, care constă în compunerea unei fraze sau a unui desen prin contribuția mai multor persoane (n. red.).

DESENEAZĂ CEEA CE VEZI

Am făcut primul meu desen de observație când aveam șapte ani, în cadrul unei ore de desen la un *afterschool*. Ni s-a spus să aducem de acasă un obiect pe care să-l desenăm; eu am ales o ciocolată mare (probabil pentru că era singura metodă s-o fac pe mama să-mi cumpere ciocolată). Îmi aduc aminte că mi-a luat trei ședințe să termin desenul și, la sfârșit, eram convinsă că desenul meu semăna perfect cu originalul. Eram foarte mândră.

În retrospectivă, îmi dau seama acum că acea experiență m-a ajutat să-mi cultiv perseverența și să învăț să redau un obiect la scară. Desenul de observație nu doar ne face artiști mai buni, ci, pentru că privim cu atenție detaliile din jurul nostru, ne ajută și să remarcăm nuanțele texturilor, ale formelor și ale conturilor. Dincolo de valențele estetice, acest proces ne ajută să învățăm să rezolvăm probleme și să comunicăm vizual, aptitudini care ne sporesc încrederea de a ne exprima ideile.

Invită-l pe copil să deseneze ceea ce vede; foarte probabil, nu va fi același lucru cu ce vezi tu. Nu contează dacă desenul este identic cu obiectul respectiv – important e ca micuțul să se uite cu atenție și să fie

atent la detalii. Această activitate li se potrivește mai ales copiilor, care au trecut de faza mângălelilor, dar și cei mai mici pot aborda această provocare în felul lor.

Materiale necesare

- Obiecte de desenat, precum flori, acadele în formă de baston, jucării sau un bol cu fructe (vezi mai jos cum poți combina obiecte și materiale)
- Instrumente de desen
- Hârtie

INVITAȚIE

Alege un obiect simplu, cum ar fi o floare sau un dovleac, și așază-l pe masă. Dă-i copilului tău hârtie și instrumente cu care să redea spiritul naturii moarte și invită-l să deseneze ceea ce vede.

